

Y MADRODDION

H E N

Mr. Dod.

1. NID all dim wneuthur niwed i ni ond
Pechod; ac ni chaiff hwnnw wneuthur
mo'r niwed i ni os medrwn ni edifarhau am
dano. Ac ni all dim wneuthur i ni dda, ond
Cariad a Rastor. Dda yn Ghrif; a hynny a
gawn ni, os nyni a'i celffwn mewn geirion-
edd.

2. Nid oes neb mewn cyflwr tostod, ond
yr hwn fydd ganddo galon galed, ac ni fedro
weddio.

3. Cymmaint ag a fyddo o Beched, cymmaint
a hynny a fydd o Drynder. Cymmaint ag a
fyddo o Sandoiddrwydd, cymmaint a hynny a
fydd o Hapysrwydd.

A

4. Gwia

2 Ymadroddion hen M. Dod.

4. Gwna dy Bechod i ti yn Driftwch mwyaf; felly ni chaiff dy Driftwch byth wneuthur i ti niwed; Gwna Jefa Ghrift yn llawenydd mwyaf i ti; felly ni bydd arnat ti byth mor diffyg llawenydd.

5. Y Gwr y mao Gantho fwyd Gweddi, fydd gantho fwy na phe bai yr holl fyd ar ei helw.

6. Dau beth a orchymynnodd ef i Gwpl o rai Priod, Gofalon ac ymrysonau: Am y cyntaf, Bydded eich Gofalon, Pa un rhyngoch chi i Ddau yr ffras: Am eich Ymrysonau, bydded iddynt hwy, Pa un a garoch chi doren: Felly y bydd eich Gofalon a'ch Ymrysonau i ryw ddefnydd da; ac felly pob Gofalon ac Ymrysonau afreidiol a ddiflannant.

7. Os ydych chiwi mewn ystâd Briodol, Gwybyddwch, a choelliwch, er y galla'ch chi gael Gwraig neu wr gwell neu gyfoethocach, etto byddwch siccr, na alla'ch chiwi fychi gael cymmhwyfach: Oblegid ei fod wedi ei ordinio felly gan Ddau yn y Nefoedd, cyn y gellid ei gyflawni ymna ar y ddaiar, ac am hynny, er nad ydys yn cyflawni cartid i ti yn ôl, etto gwna di dy ddylediwydd mawr at dy Briod, o ran llydd-dod i Ddau; a th a fyddi Siccr o gael cynhur yn y diwedd, e i Ddau dy drin di â Cheryddon dros amser.

8. Ni ddichon dim Cynuddiau neu Bruecddigwydd i ni, ond erwy O'rghedd Ddau, ni allant wneuthur niwed i ni, eithur rhaid y

Imadreddion hen Mr. Dod.

iddynt wneuthur da i ni, os ydym ni Blant i Dduw. Eithr yn gynaf, Byddwch ficer na chymmysgoch ddim pechod a hwynt; canys hynny yn unig sy'n eu chwerwi hwynt: *Yn all.* Nac edrychwch ar y Wialen, ond ar y hwn sy yn taro; canys hynny a bair ymddigio a deffigio hesyd.

9 Os wyt ti yn chwennych bod yn ficer fdd dy bechodau wedi eu maddu ni; Cais fadden y Cammau, a'r Niweidion a wenler i tithau, *Mat. 6. 14. 15.* Ystria bedwar peth i'r diben ymma:

1. Siaml Crist, yr hwn a fadduodd i'w clynon ac a weddiodd drostynt. 2. Gorchymyn Crist, *Pan weddiach, maddenwch os bydd gennych ddim yn erbyn neb.* 3. Addewid Crist, *Os maddenwch, maddu i'w chwithau.* 4. Bygythiad Crist, *Oni faddenwch, ni faddu i'w chwithau.*

10 Ym mhob Trueni a Chyfyngderau; goren doethineb yw myned ar y Cyfaill hwnnw ar fydd nelfaf, ewyllygaraf, ac applaf i gynnorthwyo; y cyfryw Efrind yw Daw.

11 Mynych y dywedai ei; Nad oedd iddo achos yn y byd i gwyno rhag ei Groesau; gan nad oeddynt ond chwerw ffwrth ei bechodau ei.

12. Lle mae Pechod yn drwm, mae croesau yn ysgafn; ac yn y gwrthwyneb, lle mae croesau yn drwm, Pechodau ydynt ysgafn.

13. Naill ai Gweddi a bair i ddyn beidio a phechu; neu y Pechod a bair i ddyn beidio a gweddi.

14. Pedwar peth a allwn ni ei ddysgu oddi-
with

4 *Ymadroddion ben Mr. Dod.*

wrth Blant: 1. Ni ofalant am ddau yn afreidiol. 2. Hwy a gysgant yn ddifalis. 3. Maent yn fodlon iw cyflwr. 4. Maent yn oftyngedig; Plentyn i Frenin a chwery a Phlentyn i Gerdotyn.

15. Nid oes un Cystudd cyn lleied, na suddem ni dano, oni bai fod Duw i'n cynnal; *ac nid oes na Pechod mor fawr, na wnaem ni ef, oni bai fod Duw yn ein bastal.*

16. Os rhoddir anfri i ni, neu ein difenwi, neu os gwneir a ni gam gan gyfaill neu elyn, se ddylei fod yn flinach gennym ni o ran y pechod a wneir yn erbyn Duw, nag o ran y farhaad neu'r ammarch a wneir i ni ein hunain.

17. Mae gwr Duwiol yn debyg i Ddafad; pob man sydd well o'i blegid lle y delo. Gwr annuwiol sydd debyg i Afr; pob man sydd yn waeth o'i blegid; gado y mae ef sawyr drewllyd ar ei ôl.

18 Cystuddiau wedi eu sancteiddio ydynt orchafiaethau, neu dderchafiau ysprydol; ac y maent yn llawer gwell i Griflion, na'r holl Arian a'r Aur yn y byd; *gan fod profiad ein ffydd yn werthfawroccach na'r Aur, 1 Pe. 1. 7.*

19. Gwna'r Sabbath yn ddydd marchnad i'th Enaid. Na ollwng un awr i gollu, ond bydd naill ai yn Gweddio, ai yn ymddiddan, ai yn Myfyrio. Na feddwl dy feddyliau dy hun; Caffed pob diwrnod ei ddyledfwyddau; tro y Bregeth a glywech yn ddesnydd o Weddi; Addysse yn Erfyniad, Argyoeddiad yn Gyffes; Cyflur yn ddiolch.

Tmadreddion Ben Atr. Dad.

5

ddiolchgarwch. Meddwl lawer am y Brageith a
glywaist, a gwna bywo ddesnydd o honi yr holl
wythnos o hyd. 1. Rhaid i mi farw. 2. A si a nllaf fawr cyn nŷ. 3.
Iba lwyf a fy enaid, ai in Naf ai i uffern. Bob pŷs
gofyn ith enaid y Cwestiwnau hyn.

1. A ddanfu i mi ddynwaid beddym ymddirff-
ing ger bron Dduw a'r usillu? 2. Pa fodd y gwa-
ddiaist? 3. Si mewn ffydd a chariad? 4. Beth a fu fy
Meddyllian arno y dydd beddym? 5. Beth y fwm i yn
ei wneuthur yn fy llyc a'm galwedigaeth? 6. Beth a
fwm i mewn Cwmpeni? 7. A lefais i am berthau da?
8. Os adnwyddodd Dduw Drugareddau gyda'r boren, a faw i ddiolchgarwch?
9. Os cyfrannodd y diwrnod i mi achos o drymder, a
ymddiglais i? Ynteu a orweddais i yn y llyc ger
bron Dduw? 10. Pan Darfyddais i chwi wneuthur fal hyn
lle y buoch chi yn ddesffgiol, cyfaddefech hyn yn
athrist, a lai a fydd y gwaith i chwi i'm wneuth-
ur pan ddelo marmolaeth. Gwna fal hyn aml-
gyfrif a'th Dduw bob nŷ. Hyn a fu fy belyn
seunyddiol i, ac a gaiff fod yn arfer i mi nŷ fy
marw.

11. Yr hyn da ennillom ni drwy Weddi, a
a gawn ei swynhan mewn diddanwch.

22. Mae Sicerwydd dau-ddyblig. 1. Sicer-
wydd Haul-gan. 2. A Lloengan. Y cyntaf yw
y llawn sicerwydd hwnnw yn Heb. 10. 22. Y
Lloengan yw hwnnw o'r Gair, yr bwn da y gwa-
nais fel yn dat arn. 1. Thef. 1. 5. 2. Pet. 1. 10.
Y cyntaf ni roddir ond i ythydig, na hynny
ond yr amsynych, a hynny naill ams yw ddy-
beddwydd fawr i'w bchyfiochi; neu rhy gyfwr
newydd o fywyd i lynced i'w bchyfiochi.

fowrion ddiodefiadau i fyned dahanu; am hwn y dywaid un, yr oriau (neu rhawr) daw, nid ydynt ond anfynych, a byrr y mae y aros. Yr all yw yr hwn yr rhaid i ni ymddirieddo, Rhoi goglud ar ficer Air Duw, drwy ffydd o Ymlyniad, pan ydym ni heb y llall, fel ydym pryd o lawm Sicerwydd.

23. Am gyffur pobl Duw, efe a ddaliodd iul allan o'r 129 Psalm, Er bod yr annuwiol yn Arddwyr ar y Cyfiawn, ac aredig o honynt yn ddwfn a gwneuthur cwysau hirion, a hefyd aredig i calonnau hwynt allan, peſ gallent; etto yr Arglwydd cyfiawn, yr hwn sy yn eistedd yn Nefoedd, sy yn chwerthin am eu pennau, ac yn torri eu Tidiau, a'u rhaffau; ac yna nid allant aredig dim ychwaneg.

24. Yn achos Brlidiadau a Dioddefiadau eraill, fe ddylei pobl Dduw ystyried yn ddifrifol y pedwar peth hyn: 1. Duw sydd yn mynni iddynt fod, ac yn eu hanfon; Weithian Ewyllys Duw sydd berffaith Reol Cyfiawnder; a'r hyn y mae Duw yn ei wneuthur, a wnaethpwyd cystal, nas gallai mor bod wedi ei wneuthur yn well. 2. Mae yn rhaid wrthynt, oni bai hynny ni chaem ni mo honynt. 3. Eu rhifedi, eu mesur, a'u parhad a benderfynnwyd gan Dduw; nid ydynt ond tros ennyd sechan, nac yn parhau ond ychydig ddyddiau, Dat. 2. 10. nid ydynt rŷ drymion, rŷ aml, neu rŷ-hir, fel y mynnai'r Cythrel iddynt fod; na rŷ-anaml, rhy-fyrion, neu rŷ-ysgafn, fel y mynnai ein naturiaeth lygredig iddynt fod. 4. Ei diwedd sydd bwys o ogoniant, a'r Goron a'u canlyn sydd dragwyddol, 2 Cor. 4. 17.

25. Tri pheth a bair i ddŷn ei gyfrif ei hun yn ddedwydd ymma ar y Ddaiar. 1. Cael ystâd
ada;

2. Ei chael hi mewn lle dda 3. Wrth gymmydogion dda. Yn awr y tri hyd yma y rhai sydd yn meirw yn yr Arglwydd yma mwyntiau mewn modd rhagorol.

1. Eu Nesol. Eifeddiaeth sydd fawr, Ni welodd llygad, ni chlywodd clust y Gysfelyb, 1 Cor. 2.

9. 2. Mae hi mewn lle da, 2 Cor. 5. 1. Y Nesodd, yr hwn sydd Dy a wnaethpwyd iddynt hwy, ac a wnaethpwyd gan Dduw; ac am hynny mae'n rhaid iddo fod yn dda. 3. Yn agos at Gymmydogion da: O Duw, Crist, yr Ysryd, Angelion, a Seintiau. Nesodd gan Adda, Eifeddiaeth dda, ac mewn lle da; ond yr oedd ganddo Gymmydog drwg, sef y Gythrael, yr hwn ai blinodd ef, ac a amafodd y cwbl. Ond nid oes dim Gymmydogion drwg yn Nesodd.

26. Nid yw Dioddefiadau pobl Dduw yn rhwyfiro eu Gweddiâu hwynt. Eifedd dda yn rhaid iddo ddioddef fel ninnau, ac efo a weddiodd ac a wrandawyd, Jac. 5. 17.

27. Tri pheth sydd yn cyd-ymganlyn i wneuthur i synu y pechod yn erbyn yr Ysryd glân. 1. Goleuni yn y meddwl. 2. Mael yn y galon. 3. Yn anbeimlad o'r pechod. Yn dda sy yn dda ddarfod iddo ei bechu ef, ni pbechodd ef na honedig.

28. Y rheswm pa bam na weithir an lawer sydd tan nerthol foddion Grâs, lle y mae llawer oedd ar fy yn byw o bell, ac yn dywad yn anfyfych tan Bregethiad nerthol, yn cael gweithio amynt drwy hynny, efo a arferi ai roddi drwy'r gyffelybiaeth yma: Megis mewn Tref farchnad, nid oes cymmaint matter gan bobl y Tref am bethau fy yn y farchnad, a ohan y rhai sydd yn byw yn y tref; mae hwy yn ddydd i brynu, a rhaid yw iddynt wneuthur felly;

felly a hwy a fynnant gael y peth fydd arnynt ei eisiau, beth bynnag a dalont am ddahe; lle mae y rhai sy yn byw yn y Dref, yn tybied y gallant brynu, pa amser bynnag y gwelont yn dda, ac felly yr efcetlusant brynu yn yr amser presennol; ac o'r diwedd, maent yn synych iawn yn cael eu siommi a'u twylllo.

29. I'n perswadio ni i beidio a rhoi sen am son, eise; a ddywedai; Os Gira gyfarth ddafad, ni chyfarth y ddafad mo'r Ch.

30. Pedwar O. Resymman a roddai fo yn ebynn Gofalon anghymhedrol am bethau da iol, fel na ddianrhydeddem Duw, na'i wadu. 1. Maent yn afreidiol. 2. Maent yn anifeilaidd. 3. Maent yn ansuddiol. 4. Maent yn arfer o ddilyn y Cenhedloedd.

1. Yn afreidiol: Pam y rhaid i ni ofalu, a Daw hefyd i Gwyr ein Tad nesol fod arnom ei sen y pethau hyn, a pheri y mae ef i ni, na ofalon am ddim, ond bwrw ein gofal arno ef, y hwn sy yn gofalu drosom ni. Mat. 6. 32. 1 Pet. 5. 7. 2. Yn anifeilaidd, ie a gwaeth nag anifeilaidd: Edrychwch ar adar y nefoedd, a'r cyffwrdd, y mae eise yn eu porthi hwynt, er nad fwynt yn llafurio, Mat. 6. 26. 3. Maent yn Ansuddiol ac yn ddilys. Pwy o bonoch gan ofalu a ddichon chwaneu un cysydd at ei faintell, neu vn geiniog at ei olud, Mat. 6. 27. 4. Arfer y Cenhedloedd yw, y holl bethau hyn y mae y Cenhedloedd yn eu ceisio. Mat. 6. 32.

31. Mae bagad yn y byd yn cymmyrda yr enw o fod yn Sainc ar dyb da eraill am danynt; ac yn marchanatta yn nyledswyddau Crefydd, at y goel a ennillasant oddiwrth Opiniwnau da rhai eraill am danynt hwy, a'u profleis. Gredid y mae en bod en hunan yn Gristianogion, oblegid bod eraill yn gobeithio eu bod hwy felly;

Ymadroddion hen Ar. Dod.

31. Selly; ac hwy a negesant a' ddi guresog, mewn
dyledswyddau fy yn felly oddiallanydi gynnal
en Henw da; eibr ni edrychant ar anfer am
Stoc o gadarn Râs oddifewn; a hyn fydd yn
anafu llawer.

32. Fel yr ydym ni yn darllen am fara ben-
yddiol, felly hwyd am Groes fennyddiol, Lue 9.

33. Yr hon y perir i ni ei chodi, nid ei
gwneuthur. Nid rhaid i ni mor gwneuthur
Croesau i ni ein hunain (fal yr ydym ni yn
rhy barod i wneuthur) ond gadawn i Dduw
yn gwneuthur hwynt i ni: Croesau a wneir yn
y Nefoedd, fydd swysal cymmwys i gesnau'r
Sainet; ac ni wafanaetha i ni mor rhoddi hwy
i lawr, nes iddynt hwy a ninnau orwedd i
lawr ynghyd.

34. Ymadrodd hynodol oedd hwnnw o'r ei-
ddo Gwr sanctaidd, Disfodwrch uffern, a llosgwrch
y Nefoedd, etto myfi a garaf, ac a ofnaf fy Nef.

35. Nid crochlefsain yn erbyn y Cythrael,
ac ymadroddi yn erbyn Pechod mewn Gwe-
ddi, neu Ymddiddanion; ond ymladd ar Cy-
thrael, a marweiddio ein Trachwantau, yw
hyn y mae Duw yn bennaf yn edrych arno.

36. Y mae'r Proffesswr gwag yn Siomni
neu'n rwylo dau ar unwaith; Y Byd, yn hyspwr
wled dail, sy yn disgwyl ffwrdd, ond nid yw yn
dail dim. 2. Ei hunan, yr hwn sy yn cybied cyr-
dd y Nefoedd, ond sy yn dyfod yn fwr a boni.

37. Yr unig ffordd i Enaid cylluddiol, ni
sedro ymaseilio neu ymasfyd mewn Cysylltu
o'r blaen, oblegid Gwrthdroadau, neu becho-
lau ar ôl, ac felly sy yn atgennu ei holl ficer-
wydd o'r blaen, yw, Adnewyddu ei Edifeiriad.
At pe buasai ef heb greu ei oed.

38. Hawdd gan rai seddwl pe baent yn y cyf-
yw Deulu, dan y cyfryw Weinidog, allan o'r
cyfryw

cyfryw Demptrau, nad ymmyrrau. Cythrael a hwynt, fel y mae. Eichr y cyfryw a addylent wybod. Mai cyhyd ag y byddo ei hen Gysyllt ef, def y cawd yn fyw oddi fewn, y bydd ynteu yn curo wrth y drws oddi allan.

38. Yr hadau a haowyd yn Nauriaeth Diafol a'r Sainc, ydynt cyn iddyfod, na ddiwreiddio hwy byth, hyd oni phendio y Cythrael a bod yn Gythrael, a Pechod a bod yn Bechod, a Sainc a bod yn Sainc.

39. Melinydd Diafol yw'r pechadur, yn malu yn wastadol, ar Diafol sydd yn wastad yn llenwi y Happran, neu'r pin, fel na safon felin.

40. Mae rhai pechodau na feidr dyn anwybodus moi Gwneuthur, eistr y mae llawer ychwaneg na feidr dyn anwybodus ond gwneuthur.

41. Y mae pump o rwyman, a pha rai y rhwymodd Duw'r Nefoedd ef ei hun i fod yn Oard neu'n Geidwad i gadw einioes y Sainc yn erbyn Gallu y Tywyllwch. 1. Ei beribnas iddynt megis Tad. 2. Ei Gariad ef iddynt, o'r holl bod hwynt yn Esgoredigaeth ei Gyngor Tragwyddol ef, megis cyfrannogion o'i Llyd ef ei hun. 3. Priduerth Gwaad ei fab, a'i Gysammod a hwynt. 4. Eu Goglad arno ef, a'u Disgwyliad oddiwrtho, yn eu holl gysgderau. yn awr Disgwyliad a gobaitb y truenigid, a'i chollu byth, Psalm 9. 18. 5. Gwaith presennol Cyswyl Nefoedd, ym medrych am fod pob peth yn cael ei ddwyn rhagddu yr dde'r rhwyng Duw a'r Bobl.

42. Bara haidd gyd â'r Esengyl sydd ym borth da.

Byrr yw'n Dyrhio

Fel Gwennol yw'n mac 'n does yn ddiogel
 Fel Rhonyn yw'n mac 'n does yn ddiogel
 Fel gyfa i'w y mac 'n does yn ddiogel
 Fel Bwmbwl yw'n mac 'n does yn ddiogel

Fel canwyl gwyr mac 'n does yn ddiogel
 Fel llong dan hwyl mac 'n does yn ddiogel
 Fel post dan lawd mac 'n does yn ddiogel
 Fel cyfeod twinnwl mac 'n does yn ddiogel

Gwann yw 'n tai, a chryf yw'n Gelyn
 Byrr yw'n Terem, sawr yw'n Terfyn
 Ancertennol yw ddyfodiad
 Byddwn barod yn ei wiliad

Mysfyrdod ar Fywyd ac Angen

PA gynta bytho marw Christion
 Cynta dechlyn hwnnw ei Goren
 Pa hwy a bytho Christion byw
 Hwya bydd heb weled Dyn

Pa hwy a byddo dyn heb farw
 Mwya fydd gofynnion hwnnw
 Pa gynta tynner dyn o'i wegl
 I'w gyf i fydd ei gyf i'w

THE END

Crisk y Bren y Bwyd.

Dewch bob rhai at Bren y bywyd,
 Dewch at Ghrifft ein prynwr hyfryd;
 Mwynhewch y ffrwyth, a chredwch yntho.
 Chwi gewch hys a bywyd gantho.

Dymma'r Pren y dynn y ddingood,
 A'r deiryn idd, a'r poen, a'r pëchod,
 A'r maldidh Dwy, a'r loes wenwynig,
 Y ddaeth o fwyta'r pren gwarddodig.

O! bwyttewch o'r pren yn rhad,
 O'r nef y daeth, oddiwrth y Tad,
 I'n gyrru 'n Jach, i gadw 'n bywyd,
 I dorri 'n chwant, a roi i'n Jechyd.

Mae ffrwyth e'n ber, mae ddail yn Jachus,
 Mae llas yn well na'r Manna melus:
 Ni all newyn byth, nac Angau,
 Drwbl o'r dyn y fwyty ei ffrwythan.

Chrift yw'r pren, Oh! dewch bawb atto,
 Y ffrwyth yw'r bywyd y fydd ynddo;
 Y dail yw'r gair, a'r gongol Jachus,
 Sy'n bywian yr chadid elwys.

Dewch bob rhai, sy'n ffin ed cysur,
 Dewch at Ghrifft, ein gwir Jachawdwr,
 Dewch i edderbyn grâs a Jechyd,
 Cymmorth, cynffordd, bawb o'r holl fydd.

Dewn at y Pren, bwyttwch ei ffrwythau,
 Crynhown ei ddail, rhown wrth ein clyfau,
 Fe'n gwir Jacha, se dyrr ein newyn,
 Se bair i'n fyw, dros fyth heb derfyn.

T E R F Y N.

